

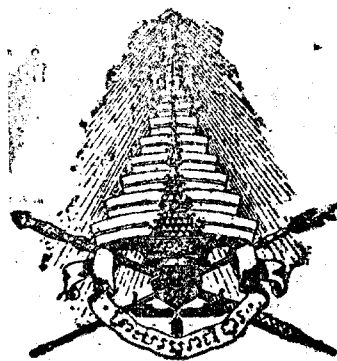
บทกวีเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระมหากษัตริย์

เล่ม ๘ แผ่นที่ ๕๐ วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐ หน้า ๔๔๕

สารบัญ

พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะ	หน้า
นิยมสิน	รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐	หน้า ๔๔๕
ถาวร	เริ่มถนนทางรถไฟ	หน้า ๔๔๗
รายงานการ	สร้างทางรถไฟ	หน้า ๔๔๘
พระ	ราชดำริตั้ง	หน้า ๔๕๐
พระราช	ทานสัญญาบัตร	แต่เครื่องราช
อิศริยาภรณ์		หน้า ๔๕๐
ซึ่งหลวง	เมืองนครราชสีมา	ถวายยัง
		หน้า ๔๕๑
พระ	ยามตาอำมาตยาธิบดี	ถวายยัง
		หน้า ๔๕๑

ข้าราชการ	เผ่าทูลของขัติยวงษา	หน้า ๔๕๒
ข้าราชการ	ถวายยัง	หน้า ๔๕๒
การ	พระราชกฤษฎีกา	หน้า ๔๕๒

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติม ลักษณะที่นิยมสิน
รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๐

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

พระเจ้านั่งยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วงษ์
 วโรประการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศ นำ
 ความขัดข้องขึ้น กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า
 ทุกวันนี้การค้าขายเจริญรุ่งเรืองขึ้น กว่าเก่าก่อน
 โดยการที่มีเกี่ยวข้องกับนานาประเทศแล้ว แล
 มีวิธีเข้าหุ้นส่วนกันเป็นพวกเป็นเหล่า แลเจ้า
 ทรัพย์สินทรครองทุนให้คนที่มีความรู้ ทำการค้า
 ขาย เป็นอันกำบุรียายมาแล้ว แลธรรมเนียม
 การค้าขายก็ย่อมมีเวลาว่างขณะเวลาขณะ ตาม
 ฤดูกาลสมัยเหมือน การงานอื่น ๆ ของคนบาง
 พวกที่เคราะห์ร้าย ทำการค้าขายไปที่ขาดทุน
 โดยไม่ได้คิดหรือคนผู้ใด เจ้าคนผู้ใดให้
 ให้ยืมทรัพย์ไป เห็นใจจริง ของลูกหนี้ว่า
 เคราะห์ร้ายแล้ว ก็กรุณาลดหย่อนผ่อนเอา
 ส่วนทรัพย์คืน แต่ น้อย พอควรแก่กฎหมาย
 แลธรรมเนียมยืมยักยอกที่เป็นอย่างทั่วไปในประเทศ
 อื่น ๆ เป็นอันมากแล้วก็มี แต่เจ้าหนี้บาง
 คนมีใจโลกเลื้อเกินเห็นช่องที่กฎหมายเก่า มี
 อยู่ตามธรรมเนียมในโบราณกาล ก็คิดขัดขวาง
 ไม่ยอมลดหย่อนผ่อนผันแก่ลูกหนี้ จะขึ้นเอา
 ตามความในกฎหมายเท่านั้น ทำให้เกิดคดี
 มีถ้อยความค้างโรงศาลอยู่เป็นอันมาก ทั้ง
 เป็นที่เดือดร้อนแก่ลูกหนี้ที่มีความยากไร้ยิ่ง
 นึก คิดใจ จะเป็นการดี ที่เรียบร้อยต่อไปได้
 ขอพระราชทาน พระบรมราชวินิจฉัย ไว้เช่นแบบ
 อย่างด้วย

จึงทรงพระราชดำริเห็น โดยทรง
 พระเมตตาพระกรุณา แต่อาณาประชาราษฎร์ทั่วไป
 เพื่อให้ได้ทำมาหากินกันโดยสุจริต แลไม่
 ให้คิดถือโกงซึ่งกันและกันนั้นว่า ควรจะแก้
 ไขกฎหมายเก่าที่หนักแรง อยู่เหลือเกินนั้น ให้

เป็นการยุติธรรมสมควรแก่การ แลเวลา จึงมี
 พระบรมราชโองการ ให้ตราพระราชบัญญัติ
 นี้ไว้สืบไปว่า

มาตรา ๑ บัญชีข้อความทั้งปวงที่กล่าว
 ไว้ในกฎหมาย อันประกอบด้วย ความในลักษณะ
 กู้หนี้ถือสินหลายแห่ง สินล้มพันตัวแล้ว ให้
 ขายขาดค่าก็ดี ขายทอดตลาดก็ดี คงมี
 อยู่ในสามมาตรา (หน้า ๒๑๘ หน้า ๒๑๙ เล่ม ๑ ลง
 พิมพ์เมื่อวันที่ ๑๒๓๖) นั้น ให้ยกเลิกเสีย
 อย่าให้ใช้ อีกต่อไป

มาตรา ๒ บทคดีหลายคน เข้าหุ้นเข้าส่วน
 กันมีชื่อเป็นบริษัทอันหนึ่ง ซึ่งคิดทำการค้าขายอัน
 ได้แยกเสียประกาศ โฆษณา ให้คนรู้ทั่วแล้วว่า มี
 กำหนดหุ้นส่วน วาตาเท่านั้น วางเงินไว้เป็นกลาง
 เป็นทุนทำการ ของบริษัทนั้น แลมีราคาหุ้นส่วน
 ซื้อขายกันต่อไป คน ผู้ถือหุ้นส่วนนั้น ไม่
 ต้องใช้หนี้ของ บริษัทเช่นนี้ อีก นอกจากจำนวน
 เงินหุ้นส่วนที่ค้างวางไว้ เป็นทุนของบริษัทนั้น

มาตรา ๓ บริษัทเช่นกล่าวนี้ก็ดี ฤๅบุคคล
 ผู้เป็นลูกหนี้ก็ดี ถ้าสินล้มพันตัว ฤๅ
 ทำการไปไม่มีกำไรก็ดี ระวัง ขอ ต่อ ศาล
 ให้ตั้งเจ้าพนักงานไปตรวจ จัดการเพื่อที่จะ
 ให้บริษัท ฤๅบุคคลนั้น ได้ล้มละลายชำระ
 หนี้สินกันเสียให้เสร็จสิ้นแล้ว ก็ให้ผู้พิพาก
 ษาตระลาการ มีอำนาจตั้งพนักงานไปตรวจ
 ตรวจจัดการเก็บทรัพย์สมบัติ ทั้งสิ้นของลูกหนี้
 แลขายอันนั้นไว้ เพื่อที่จะให้ศาลได้พิจารณา
 ชำระหนี้

มาตรา ๔ ในเวลาที่พิจารณาความ แล
 ตรวจขายอันนี้ ถ้าผู้พิพากษาตระลาการเห็น
 ว่าไม่มีเหตุที่สมควร จะต้องเรียกประกันตัวลูกหนี้

ผู้ที่ขอสมัคร ก็เรียกได้แต่อย่าให้กักขัง
 จำของไว้ ในระหว่างชำระโดยไม่มีเหตุ เว้น
 เสียแต่มีผู้ร้องต่อศาล ศาลมีเหตุสมควร
 ที่จะส่งเสียว่า ลูกหนี้ นั้น จะคิดหลบหนีไปก็
 ฤจะคิดขโมยออกทรัพย์สมบัติอย่างไร ก็ให้
 ให้กักขังไว้ได้

มาตรา ๕ เมื่อพนักงานผู้จัดการล้มละลาย
 ที่ศาลตั้งไปนั้น ได้นำความเสนอต่อศาลเช่น
 ประการใด แล้วให้ผู้พิพากษาตระลาการ
 ทักสินแบ่งส่วนหนี้สินที่ชำระได้นั้น ให้
 แก่เจ้าหนี้ ผู้ที่ฟ้องร้อง และมีขายผู้ตกต้อง
 ถิ่นนั้น ตามส่วนจำนวนเงินหนี้ ที่มีมากน้อย

มาตรา ๖ เมื่อศาลได้พิจารณาความแล้ว
 และเห็นว่า เป็นการสุจริตของลูกหนี้ไม่มีเหตุที่จะ
 เห็นว่าเป็นการฉ้อโกง และขโมยออกขโมยยัง
 ทรัพย์ไว้ แต่ได้ทรัพย์มาใช้หนี้สินเชิงแล้ว
 ก็ได้ทำคำตัดสินว่า บริษัททุกผู้เป็น
 ลูกหนี้ นั้น ได้ล้มละลาย ใช้หนี้สินประเภทหนึ่ง
 หนึ่งแล้ว ให้คดีอื่นเป็นอันเลิกแล้ว แก่กัน
 คำตัดสินนี้ให้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ให้
 ปรากฏชื่อผู้ล้มไว้ด้วย

มาตรา ๗ แม้อาลูกหนี้ จะได้ รับคำ
 ตักสิน ทั้ง กล่าว มาแล้ว ผู้ใด ก็ ถ้าการต่อไป
 ภายหน้าเจ้าหนี้ สืบทราบ ว่า ลูกหนี้ ทำการ
 ทุจริต ขโมยทรัพย์ไว้ ฤจะคิดฉ้อโกงอย่าง
 หนึ่งอย่างใด ที่เจ้าหนี้ ยังไม่ทราบในเวลาชำระ
 แล้ว มิใช่ได้ มีผู้ร้อง ให้ศาลได้ พิจารณา มา แก่
 ก่อ แล้ว ศาลมีทรัพย์ ขโมยออกภายหลัง เจ้าหนี้
 นั้น จะฟ้องร้อง ให้เรียกลูกหนี้ นั้น มาพิจารณา อีก
 ต่อไปก็ได้ ไม่เป็นคดี ที่ขัดขวางต่อ ลักษณะ
 รัช ฟ้องซึ่ง ว่าคดีเกี่ยวกับคดี ฤจะคดี ที่มีคำ

ทักสินแล้ว ก็ไม่ได้พิจารณา นั้นแล้ว ให้ศาล
 พิจารณาความเช่นนี้ได้อีกต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๖ มีนาคม รัตน
 โกสินทร์ ศก ๑๑๐ เป็นวันที่ ๘๖๑๗ ในรัชกาล
 รัชชยุตินี้

การเริ่มถมทางรถไฟ

การที่เรารู้ทั้งหลายคอยอยู่ว่า เมื่อไร
 จะได้ ขึ้นรถไฟไปเมืองนครราชสีมา และ
 ทางปราสาท จะได้เห็นความเจริญของบ้านเมือง
 ซึ่ง จะทวีขึ้น ในระหว่างที่ได้เอาใครยหนทาง
 ไปมาฤจะบรรเทาสินค้าขึ้นลงได้ง่าย ได้เร็วพลัน
 นั้น บัดนี้เราก็ได้เห็น การฤได้ รับข่าวอันดี
 ซึ่ง เป็นเวลาจน อยู่แล้ว ที่จะได้ สัมความมุ่ง
 มากถึงข้างต้น นั้น ด้วยกระทรวงโยธาธิการ
 ได้ รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ว่าจ้าง
 มิสเตอร์ อี. เม. แคมป์เบลล์ ซึ่งเป็น พ่อค้าใหญ่
 เมืองอังกฤษ ทำทางรถไฟแต่กรุงเทพฯ
 ไป ถึงเมือง นครราชสีมา ตก ลง ถิ่นร้อย ร้อย
 แล้ว จึงได้ เริ่มการทำทางรถไฟต่อไป กำหนด
 ว่าวันที่ ๔ มีนาคม เป็นวันที่ จะได้ เริ่มถมทาง
 รถไฟ กระทรวงโยธาธิการ ได้จัดการที่จะ
 เชิญเสด็จพระราชดำเนิน ไป ในเวลาพระฤกษ์ ซึ่งจะ
 ทรงชดทินถมทางรถไฟนั้น คือได้ปลดปรา
 เป็น โรง พระราชพิธี ณฝั่งคลองผดุงกรุงเกษม
 ตรงท้ายวัดเทพศิรินทราวาศข้าม และเชิญ
 พระบรมวงษานุวงศ์ ข้าราชการ ราชทูต
 กงสุลผู้แทนคอเวอนเมนต์ต่างประเทศ คน
 ผู้ที่ ชาวยุโรป ไปประชุมพร้อมกัน ในเวลาพระ
 ฤกษ์ทรง ชดทินถมทางรถไฟนั้นเป็นอันมาก